

UNIVERZITET U PRIZRENU
EDUKATIVNI FAKULTET
DEPARTMAN NA BOSANSKOM
PROGRAM: PREDSKOLSKI

NASTAVNI PLAN-PROGRAM – SYLLABUS							
Nivo studija	BACHELOR	Departament	PP	Akadska god.	2022/2023		
PREDMET		METODIKA INKLUZIVNOG OBRAZOVANJA					
Godina	III	Status predmeta	Obavezni	Kod	EDU 140	ECTS kred.	6
Semestar	VI						
Nastavne nedjelje	15		Nastavni časovi		Predavanja	Vježbe	
					2	2	
Metodologija nastave	Predavanja, vježbe, konsultacije, testovi, slučaj studija.						
Konsultacije	Jedan sat poslije predavanja						
Predavač	Dr.sci. Vedat Bajrami, vanr.prof.			e-mail	vedat.bajrami@uni-prizren.com		
				tel.	044-278-897		
Asistent	/			e-mail	/		
				tel.	/		

Cilj studija i sadržaj predmeta	Dobit studenta
<p>Okvirni sadržaj predmeta: Priloženi program omogućava sticanje kompetencija o inkluzivnom obrazovanju i njegovoj provedbi iz uloge nastavnika. Metodologija inkluzivnog obrazovanja kao znanstvena disciplina: predmet, područja, sadržaj, zadaci i metode. <i>Opis općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina) koje se razvijaju ovim predmetom.</i></p>	<p>Razumijevanje terminologije, osnovnih pojmova iz područja inkluzivnog obrazovanja: inkluzija, inkluzivno obrazovanje, učenici s posebnim obrazovnim potrebama, itd., kao i cjelovit uvid u naučno-pedagoške i metodске postupke s djecom posebnih potreba u inkluzivnom obrazovanju, pozitivni stavovi prema inkluzivnom obrazovanju. Međunarodna i domaća perspektiva inkluzivnog obrazovanja. Sistem podrške u inkluzivnim procesima. Indeks za inkluziju i razvijanje inkluzivnog kurikuluma. Profesionalni razvoj i sposobnosti nastavnika za inkluzivno obrazovanje. Škola za sve. Analiziranje pedagoške opservacije i prepoznavanje potreba učenika u školi za sve. Vrednovanje i ocjenjivanje djece s posebnim potrebama. Individualni obrazovni plan i program. Primjena individualizacije u nastavi i dinamički-funkcionalni profil. Rad sa roditeljima, ličnim i pedagoškim asistentima djece s posebnim potrebama. Funkcionalno znanje o savremenim procesima odgojno - obrazovnog rada sa djecom sa posebnim potrebama.</p>

Metodologija za realizaciju nastavnih tema:
Predavanja su plenarnog karaktera. Metode: sudjelovanje na predavanjima, izrada samostalnih zadataka i polaganje ispita. U kolegiju se očekuje aktivno učenje i kritičko mišljenje. Posebnu pažnju prilikom učenja treba staviti na razlikovanje termina iz specijalnog obrazovanja i inkluzivnog obrazovanja, promjene paradigme itd.
Uslovi za realizaciju nastavne teme:
Način vrednovanja studenata (u %) :

<ul style="list-style-type: none"> • Redovnost na predavanjima 0-5% • Aktivnost 0-5% • SeminarSKI rad 0-10% • Test I 0-10% • Test II 0-10% • Završni ispit 0-50% • Učestvovanje u vježbama 0-5% • Grupni rad na zadacima i slučajevima studija 0-5% 	Vrednovanje u %	Konačna ocjena	
	91-100	10 (deset)	
	81-90	9 (devet)	
	71-80	8 (osam)	
	61-70	7 (sedam)	
	51-60	6 (šest)	
	0-50	5 (pet)	
Obaveza studenata: Studenti su dužni prisustvovati na 80% sati vježbi. Međutim, studenti nemaju pravo izostati s vježbi u onom terminu u kojem trebaju prezentirati svoj rad. Ukoliko u tom terminu ne prisustvuju vježbama, računat će se da nisu obavili seminarSKI rad (što za sobom povlači gubitak bodova, te nemogućnost izlaska na završni ispit).			
Predavanja	Vježbe		
2	2		
Dužnosti studenata za predmet			
Aktivnost	Časovi	Dana/Nedjelja	Ukupno
Predavanja	2	15	30
Vježbe	2	15	30
Praktičan rad	1	10	10
Kontakti sa predavačima/konsultacije	1	10	10
Vježbe na terenu	1	10	10
Kolokviumi, seminari	2	10	20
Domaći zadaci	-	-	-
Samostalni rad	2	15	20
Završne pripreme za ispit	2	10	20
Protekli period, uspjeh (testovi, kviz, finalni ispit, itd.)	1	10	10
Projekti, prezentacije, itd.	2	10	20
Napomena: 1 ECTS kred. = 30 čas. angažovanja, n pr. ako predm. ima 6 ECTS kred. student treba biti angažovan tokom semestra 180 čas.		Total:	180

Nedj:	Predavanja		Čas	Vježbe	
	Tema			Tema	Čas.
1.	Tema:	Definiranje pojmova i terminologije i osoba s teškoćama u razvoju kroz historiju i danas. Medicinski model i pristup prema osobama s teškoćama u razvoju. Pozitivni stavovi prema osobama sa teškoćama u razvoju.	2	Tema: Djeca sa posebnim obrazovanim potrebama u sistemu obrazovanja	1
	Literatura:			Literatura:	
2.	Tema:	Definiranje inkluzivnog obrazovanja, teorijsko – historijski aspekti inkluzije. Naučno-pedagoški aspekti inkluzivnog obrazovanja.	2	Tema: Prorada teme 1	1
	Literatura:			Literatura:	
3.	Tema:	Inkluzija i inkluzivno obrazovanje, međunarodna i domaća perspektiva. Efekti inkluzivnog obrazovanja u redovan obrazovni sistem. Škola za sve.	2	Tema: Prorada teme 2	1
	Literatura:			Literatura:	
4.		Inkluzivno obrazovanje na	2	Tema: Prorada teme 3	1

		Kosovu. Organizacija sistema podrške u inkluzivnim procesima. Resursni centri.			
	Literatura:			Literatura:	
5.	Tema:	Razvijanje inkluzivnog kurikulumu.	2	Tema: Prorada teme 4	1
	Literatura:			Literatura:	
6.	Tema:	Inkluzija u predškolskim ustanovama i osnovnim školama.	2	Tema: Prorada teme 5	1
	Literatura:			Literatura:	
7.	Tema:	Profesionalni razvoj i kompetencije nastavnika za inkluzivno obrazovanje.	2	Tema: Prorada teme 6	1
	Literatura:			Literatura:	
8.	Tema:	Uloga vaspitača i nastavnika u inkluzivnom obrazovanju.	2	Tema:	1
	Literatura:			Literatura:	
9.	Tema:	Prvi (I) kolokvij (teme 1 – 7)	2	Tema: Prorada teme 8 i 9	1
	Literatura:			Literatura:	
10.	Tema:	Inkluzivna škola, priprema učenika u školi za sve. Indeks za inkluziju.	2	Tema: Prorada teme 10	1
	Literatura:			Literatura:	
11.		Drugi kolokvij (II) – Radovi, izvještaji (PPT i multimedijalna ocjenjivanja)	2	Tema: kolokvijum	1
	Literatura:			Literatura:	
12.	Tema:	Pedagoška opservacija i prepoznavanje potreba učenika u redovnoj školskoj ustanovi. Izrada i primena Individualnog obrazovnog plana (IOP-a).	2	Tema: Prorada teme 11	1
	Literatura:			Literatura:	
13.	Tema:	Različitosti u odgojno-obrazovnom i nastavnom radu. Primjena individualizacije u nastavi. Vrednovanje djece s posebnim obrazovnim potrebama, na osnovu dinamičko-funkcionalnog profila, MKF.	2	Tema: Prorada teme 12	1
	Literatura:			Literatura:	
14.	Tema:	Upravljanje inkluzivnim odjeljenjem – dinamičko-funkcionalni profil i individualni obrazovni plan.	2	Tema: Prorada teme 13	1
	Literatura:			Literatura:	
15.	Tema:	Rad sa roditeljima, ličnim i pedagoškim asistentima djece s posebnim potrebama.	2	Tema: Prorada teme 14 i 15	1
	Literatura:			Literatura:	

<i>Activity description(%)</i>		
2.1.Method of teaching	1.ex cathedra	80%
	2.presentations	10%
	3.....	10%
<i>Participation in evaluation (%)</i>		
2.2.Student Assessment Mode	1.essay (writtenwork + presentation)	20%
	2.test	30%
	3.finalexam	50%

LITERATURA:

Osnovna literatura:
Skripta:
1.Bajrami, V. (2020); Inkluzivno obrazovanje na Kosovu, Prizren,. Pripremljen materijal za studente UPZ-a, za internu upotrebu.
2. Bajrami, V. (2022); Inkluzivno obrazovanje u multikulturalnim sredinama, UUHP; Prizren.
Paige Reeves, Stella L. Ng, Meghan Harris & Shanon K. Phelan (2020) The exclusionary effects of inclusion today: (re)production of disability in inclusive education settings, Disability & Society, DOI: [10.1080/09687599.2020.1828042](https://doi.org/10.1080/09687599.2020.1828042)

Boivin, M. and K. L. Bierman (eds.). Promoting School Readiness and Early Learning. NY: Guilford Press, 2014.

www.worldwewant2015.org

WHO, World Bank. (2011) World Report on Disability. Geneva, World Health Organization.
http://www.who.int/disabilities/world_report/2011/en/ [pristupljeno 06.08.2014].

UNICEF (2014). Network of Inclusive Education – Stocktaking Exercise (unpublished)

UNICEF/UIS, Framework for Monitoring Out-of-School Children and Adolescents in the ECA Region, 2014.

Boivin, M. and K. L. Bierman (eds.). Promoting School Readiness and Early Learning. NY: Guilford Press, 2014.

Dodatna literatura:
2. Pašalić-Kreso, A. (2004); Geneza sazrijevanja ideje inkluzije ili inkluzija u funkciji smanjivanja neravnopravnosti u obrazovanju; u zborniku radova: Inkluzija u školstvu Bosne i Hercegovine; Sarajevo: TEPD i Filozofski fakultet u Sarajevu.
3. Zečić, S. i Jeina, Z. (2006); Nastavnik u inkluzivnom okruženju; Fojnica: Fojnica
4. Kostelnik, M, et all.: *Djeca sa posebnim potrebama*, «Educa», Zagreb,
5. Suzić, N.: *Uvod u inkluziju*, Banjaluka, 2008.
6. Bajrami, V. (2015); Inkluzivno obrazovanje u multikulturalnim sredinama u Evropi i na Balkanu. Doktorski rad. Univerzitet „Sv. K&M“, Filozofski fakultet, Skopje.
7. Booth, T. i Ainscow, M. (2008); Indeks inkluzivnosti – Promicanje učenja i sudjelovanja u školama; Zenica: Pedagoški zavod Zenica.

Preporučena literatura:
8. Bajrami, V. (2018). *Education for students with special educational needs in Europe and Balkan. Research in education and rehabilitation*, 66. Tuzla, B&H
9. Bajrami, V. and Ajdinović G. (2018). *Analysis of political and legal framework of inclusive education in multicultural environments some countries Eu and the Balkans.* In Book of paper: Skopje: Faculty of philosophy
10. Bajrami, V. (2018). *Inclusive education policies in some EU countries and the Balkans. International Scientific Conference Seventeenth International Scientific Conference The teacher of the future knowledge - international journal*

scientific papers vol 23.1, Promoted in Budva, Montenegro.

11. Bajrami, V. (2017). *Inclusive education system in Europe and in Kosovo*. *Mesleki Bilimler Dergisi (MBD)*, 6(2), 134-142.

12. Bajrami, V. (2017). *Approaches of education of children with special needs children and multilingual children in multicultural environments*, *Twelfth International Scientific Conference KNOWLEDGE WITHOUT BORDERS*, Vrnjacka Banja, Serbia

13. Bajrami, V. (2016). *Policy and practice for inclusive education in Europe and the Kosovo*, *Eleventh International Scientific Conference KNOWLEDGE IN PRACTICE* Bansko, Bulgaria.

14. Bajrami, V. and Globacnik, B. (2012): *Evaluation and recognition of children with special educational needs*. In Book of paper: Skopje: Faculty of philosophy

15. Bajrami, V. and Globacnik, B. (2011): *Current models and approaches with children with special educational needs* *Educologia the University of Pristine*, Faculty of Education Pristine 5/2011. Prishtine: 266-277.

16. Bajrami, V. (2011): *Towards inclusive education in Kosovo-possibilities and limitations*, *Educologia Proceedings of the symposium with international participation in the interdisciplinary aspects of education, the University of Pristine*, Faculty of Education 4 / 2010. Pristine: 245-255.

17. Bajrami, V., Globacnik, B. (2012). Ocenjivanje i prepoznavanje na decata so posebni potrebi vo obrazovanieto. V: Petrov, Risto (ur.), Cicevska, Nataša (ur.), Karovska, Aleksandra (ur.). *Megunaroden naučno-stručan sobir Inkluzivno obrazovanje : sostojba i predizvici : zbornik na trudovi, 17-19 maj, Strumica, Makedonija*. Skopje: Sojuz na defektolozi na Republika Makedonija: Filozofski fakultet: Ministerstvo za obrazovanje i nauka, 2012, str. 412-422.

18. Booth, T. (2010): *Teacher Education for Inclusion: How can we know it is of high quality?* Keynote given at the Teacher Education for Inclusion project conference; Zurich, September 2010. Available on request from the Agency Secretariat secretariat@european-agency.org

19. Globacnik, B., Bajrami, V. (2011). Rana intervencija i razvojni poremećaji: Rana intervencija u djetinjstvu – Analiza stanja u Evropi 2005 - 2010/Early childhood intervention – The situation in Europe 2005-2010. V. In: *Zbornik radova/Book of paper: Symposium Early Intervention and developmental disorder with international participation*. Skopje: Filozofski fakultet, 555-576.

20. Globacnik, B., Bajrami, V. (2011). Savremeni pristupi rada sa djecom sa posebnima potrebama. *Educologia*, 2011, no. 5, str. 266-278.

21. Globacnik, B., Bajrami, V. (2012). Inclusion of sen children in education. *Puna sociale dhe politika sociale*, ISSN 2221-4178, 2012, no. 5, str. 80-86.

22. Globacnik, B., Bajrami, V. (2012). Views on education in multicultural environment. V: *Kumtesat : nga konferenca vjetore e shkencës "Java e shkencës 2012"*. Prishtinë: Ministria e Arsimit, e Shkencës dhe e Teknologjisë, 2012, str. 537-542.

23. Međunarodna klasifikacija funkcioniranja, onesposobljenja i zdravlja (MKF) (2008). SZO u BiH, EducAid.

24. Meijer, C.J.W. (2010). *Special Needs Education in Europe: Inclusive Policies and Practices*. Middelfart: European Agency for Development in Special Needs Education.

NAPOMENA:

Samostalni zadaci predstavljaju kontinuiranu provjeru znanja, uključuju praktične zadatke i seminarske radove.

Napomena za studente:

- aktivno sudjelovati u najmanje 50% nastave
- izraditi samostalno zadatak ili seminarski rad (kontinuirana provjera znanja) i predati ih prema rokovima tijekom semestra
- položiti pismeni ispit.

Ako student/ica ne podmiri bilo koju od navedenih obaveza (npr. ako ima manje od 50% dolazaka ili ako ne preda neki od samostalnih zadataka do zadanog roka), tada gubi pravo na ECTS-e iz kolegija u toj akademskoj godini.